

7% מחיילי צה"ל הם צימחונים וטיבעונים רבים מהם סובלים מרעב, חולשה ואפאתיה מפני שאינם מקבלים בצבא די אוכל

רעב ותת־תזונה הם מושגים מקובלים בארצות נחשלות. עניות, שהגיעו עד פתלחם. מדהים לגלות שגם בארץ קיימים כוסי רעב ותת־תזונה במקום הבלתי צפוי ביותר, כמקום הבלתי־רצוי ביותר — ולא בשל חוסר משאבים. הלילה. אל המקום הזה זורם חלק נכבד מתקציב המדינה. יש שם כסף בשפע. אבל יש שם גם אטימות, טימטום וקוצר־ראייה בשפע רב לא פחות. המדובר בצה"ל. המדובר ב־7% מכלל חיילי צה"ל. לפי סטטיסטיקה שפורסמה לאחרונה.

כך נראית ארוחת־צהריים של חייל: מנה נכבדה של בשר

צה"ל: לא

למשל, כותב החייל שהוא אוכל לחם לבן או משתמש במלח, הוא נופל בפח וההכרה לא ניתנת לו.

האם, לרעת צה"ל, טיבעונים איכ"לים תמיד לחם מחיטה מלאה ולעולם אינם משתמשים במלח, אינם משתמשים בשיס בסוכר לבן או כאורז שאינו מלא וטעים של ביצה לא בא אל פיהם ולוא גם פעם בשנה?

הופכים את כולנו לניורים, קובל יעקובוביץ. זוהי השקפה מוטעית. הטיבעונים אומנם נוטים לאכול מזונות כמצב עד כמה שאפשר טיבעי ולא מעובר (קמח מלא, סוכר חום או רבש, אורז מלא). נוטים להימנע מטיגון או בישול ונוטים לחיים בחקיהטבע. אך הנושא ומכיר את האנשים יודע, שלכל טיבעוני יש הטבעונות שלו ואין טיבעונות מושלמת על־פי הספר. יש טיבעונים המשתמשים במלח ויש טיבעונים האוכלים לעיתים רחוקות

טיבעונים במהלך שרותם בצבא או פחות מחצי שנה לפני גיוסם. (גוה) שבאמצע השרות החלטת הפוך לטיבעוני ולשגשג לנו את השכל, זו הבעיה שלך, כדברי הקצינה באגף כוח־אדם). או, כתשובתו של דובר צה"ל: "חייל, שהחל לנהוג באורח־חיים טיבעוני תוך כדי שירותו, יכול להמ" שך ולנהוג באורח־חיים זה, אם ירו משגת, אך אין בכך החובה לכפות על צה"ל את התשלום".

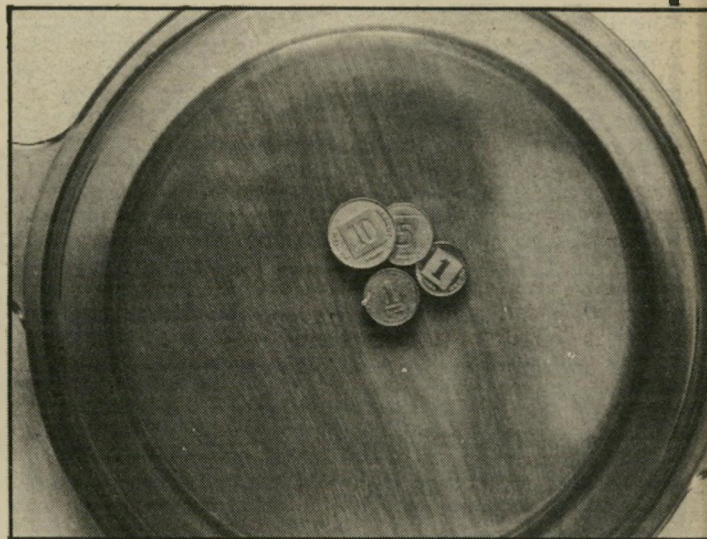
* טופס עם מלכודות

המחסום הבא הוא טופס ארוך ומייגע, בו נדרש החייל לפרט את הרגלי־האכילה שלו, אורח־חיינו ומנ"עיו. אם המניעים הם רפואיים, הוא מופנה למפקדת קצין־רפואה־ראשי, שם נקבע אם הדיאטה שלו היא אומנם חיונית מבחינה רפואית. אבל, אומר יעקובוביץ, כטופס יש מלכודות: אם,

מינימאלי למוזן חילופי, הדרך לקבלתו היא דרך־תחתים ארוכה. לדברי יעקובוביץ, אין הרשויות מעוניינות בפירסום נרחב של הזכות הזאת, בנימוק שהוא מנוצלת לרעה בידי מתחזים. יעקובוביץ לא נרתע, נפגש עם עוזרת ראש מדור שכר/חובה באכ"א, כדי לשמוע ממנה מה הן זכר יות הצימחונים והטיבעונים בצה"ל. לדברי יעקובוביץ לא רצתה עוזרת ראש המדור לחשוף יותר מדי דברים. ראש המדור ננע ממנה מלמסור את ההוראות הרשמיות המדברות על זכויות הצימחונים והטיבעונים. המידע על זכויות הטיבעונים והצמחונים אמור להיות מופץ בלש"כות־הגיוס, במפקדות קצין־העיר, כפקודות־יום, בדף־הסבר לחיילים המתגייסים בבקום. לפי תגובת דובר צה"ל (ראה מיסגרת) "כל חייל המג"ע ליחידה, עובר דרך רכות תנאי־השרות, אשר במדרג המיקצועי שברשותה קיימת דרך הטיפול בחייל טיבעוני".

אבל האם ניתן המרדיך שברשות רכות תנאי־השירות לעיון החיילים המגיעים ליחידה? האם מוסכרות להם זכויותיהם, או שהם צריכים לנחש, לשטף מפה לאוזן שיש זכויות מיוחדות לצימחונים ולטיבעונים בסדר? וגם אם שאל החייל וקיבל תשובה מה בדיוק עליו לעשות, כדי לקבל את אותם 1.16 שקל ליום, יש להניח שהתהליך ירתיע אותו. מדובר בתהליך כיוורקראטי מפותל וארוך ביותר, ושוב, כנראה, כדי להקשות על מת־חיים.

מבחינת צה"ל זאת אכן שיטה יעילה ביותר: למרות העובדה שכ־7% מחיילי צה"ל הם צימחונים או טיבעונים, רק כ־100 מוכרים כטיבעונים ומטופלים דרך מדור השכר באכ"א. המיספר הזה אומר כי הרבה חיילים ויתרו מראש על זכויותיהם והרבה חיילים ביקשו הכרה אך לא זכו בה. המחסום הראשון להכרה הוא זה הפוסל מייד חיילים שהפכו להיות

זוהי ארוחתו של חייל טיבעוני

חלקם, כפי עיקר הטיבעונים שבהם, סובלים בפירוש מרעב. הצימחונים והטיבעוניים, שרבים מהם אינם אוכלים בשר מנימוקים עקרוניים. נרתעים מפגיעה ביצורים חיים. אצל חלק זוהי פילוסופיית־חיים. החלו לאחרונה להצטבר אצל אנשי יעקובוביץ, רכז הצעירים בתנועת הצימחונים והטיבעונים, האשמות חמורות לגבי רמת התזונה הצה"לית. לא היה צריך להרחיק לכת כדי לברר את אמיתותן. מספיק היה לדבוק מה אומרים הנוהלים היבשים בצה"ל לגבי חיילים טיבעוניים. פקודות המטכ"ל מדברות על זכותו של חייל לשלוש ארוחות ביום, כשארחה אחת צריכה להיות חמה. מאחר החייל הטיבעוני אינו ניזון ממוצרי בשר, רגים וחלב, ואינו אוכל אוכל מסוגן או מלח, מכיר צה"ל בעובדה שהוא לא יכול להיות מכלול באופן רגיל ולכן יש לזכות אותו בתשלום מסוים כדי שירכוש תח"ל יפים למוזן הצבאי. מהו התשלום?

1.16 שקל חדש טבין ותקילין (ובחשבון חודשי 34.80 שקל חדש).

שניים מהידועים בארץ: אורי גלר ושלומוית (הכל עובר חביב) אהרון.

* תהליך של הרתעה

בכך לא די. למרות העובדה שהמדובר בזכות לקבלת תשלום

אוכל כשר: כן!

השאלות העיקריות שהועלו בכתבה הופנו אל דובר צה"ל. מרוח התגובה אפשר להבין, כי הזכויות המוענקות בצבא לחיילים טיבעוניים מוענקות בחסד, וכי לא מובן מאליו שעל צה"ל מוטלת החובה לדאוג לכך שחייליו לא יסבלו מתת־תזונה בשל התקפת עולמם.

קבע דובר צה"ל, בין השאר:

- למעט ההוראה שנקבעה בחוק. פקודת מאכל כשר לחיילים 1948 הקובעת כי לחיילים בצה"ל יסופק מאכל כשר, אין כל חובה כי צה"ל יספק לחייליו, או לחלקם, אוכל מסוג מיוחד או באיכות שונה מזו הניתנת לכלל צה"ל.
- צה"ל אינו משלם לחייל עבור ההוצאות הכלכליות, אלא, מאחר ואינו יכול להתכלל בצבא, משלמים לו תשלום בגובה אחיד המשולם לכלל החיילים שאינם מתכלכלים מארוחה זו או אחרת ומאחר והטיבעוני מקבל דמי־כלכלה עבור ארוחת־צהריים שאינו מתכלכל בצבא, הרי שאינו רשאי להתכלל באותה ארוחה ביחידה.